

La Carta catalana recull els compromisos i les accions a què es comprometen els joves de Catalunya en el marc de la Conferència internacional "Els joves tenim cura del planeta". L'alumnat que ha participat en l'elaboració de la Carta prové de centres educatius d'arreu del territori, seleccionats als fòrums territorials de la XESC i a les trobades de les Agendes 21 escolars de Barcelona i Lleida, celebrades durant el curs escolar 2010-2011. Els centres seleccionats van realitzar conferències escolars per tal de debatre i prioritzar les responsabilitats de la carta internacional i determinar quines accions es comprometen a desenvolupar com a centre. Els joves delegats provinents d'aquests centres es van trobar a la Conferència Catalana, celebrada a Barcelona el 17 de novembre de 2011, per compartir els compromisos i decidir quines accions es comprometen a dur a terme els joves catalans.

CARTA CATALANA ELS JOVES TENIM CURA DEL PLANETA

Nosaltres, els més de 150 joves catalans de 40 centres d'arreu de la nostra comunitat, ens hem trobat a Barcelona el 17 de novembre de 2011, amb la finalitat de sensibilitzar, informar i conscienciar sobre la sostenibilitat del nostre planeta i actuar per millorar el nostre futur, ja que l'estil de vida irresponsable d'avui dia ha comportat el deteriorament del nostre entorn. Exposem:

Que, mitjançant les accions corresponents a cada responsabilitat, expressem el nostre compromís i voluntat, però també aspirem a aconseguir una conscienciació universal sense fronteres del poble per assolir l'ús responsable dels nostres recursos naturals. Mitjançant aquest document, que és una adaptació al nostre país de la Carta de Responsabilitats elaborada al Brasil el juny del 2010, assumim les responsabilitats i accions següents:

RESPONSABILITAT 1: Sensibilitzar i informar les persones sobre l'ús eficient de l'aigua, l'energia i els recursos biològics i minerals, i millorar així els nostres propis hàbits de consum i també els de tothom.

- Mesurar i reduir el consum d'aigua i electricitat, fomentant l'ús d'energies renovables.
- Reduir el consum d'aigua, recollint les aigües pluvials, posant difusors i airejadors a les aixetes o duent a terme una ecoauditoria de l'aigua.
- Utilitzar materials reutilitzables per embolicar l'esmorzar.
- Jornada d'estalvi energètic: fomentar el consum responsable i de proximitat.
- Optimitzar i millorar l'ús dels recursos per guanyar en eficiència energètica, millorar el funcionament de la calefacció i reduir les fuites, tot posant plaques solars, sensors de moviment i il·luminació alternativa a les de les barres fluorescents.
- Establir mesures per a l'estalvi energètic i el mal ús de l'aigua i del paper, a partir d'una anàlisi prèvia de la situació actual sobre el consum i que garanteixin un canvi en l'actitud dels alumnes i els seus hàbits i també a la resta de la comunitat educativa.
- Fer activitats per als nens i nenes per informar-los, motivar-los i provocar bons hàbits tant a ells com a les seves famílies, ajudats per mascotes i altres elements motivadors.
- Promoure que les escoles tinguin en la seva web un apartat específic de sostenibilitat i medi ambient. A través d'aquesta web sensibilitzar més persones, per tal de millorar els hàbits de totes les famílies.
- Obtenir idees d'esplais i altres centres culturals, perquè les ONG les difonguin mitjançant la xarxa i d'aquesta manera sensibilitzar la població.

- Promoure campanyes per fomentar el consum conscient de l'energia elèctrica per part de tota la comunitat educativa.
- Confeccionar cartells informatius amb diversos eslògans sobre l'ús adequat i responsable dels recursos naturals (aigua, llum i calefacció) per part de tota l'escola i l'AMPA. Cada grup-classe n'elabora un d'un dels temes proposats. Aquest cartell quedarà exposat a diferents punts del centre (lavabos, passadissos, aules, etc.) i la ciutat (amb la col·laboració de l'ajuntament.)

RESPONSABILITAT 2: Reduir, amb la finalitat d'aturar, la contaminació de l'aigua, amb el suport i l'acció del govern, de les empreses, dels agricultors i d'altres entitats.

- Fomentar l'aprofitament de les aigües i intentar no contaminar-les.
- Formar grups ecològics, fer de voluntaris, exercir pressió i exigir als que estan per sobre nosaltres com l'ajuntament.
- Fomentar les sortides escolars per estudiar i analitzar l'aigua.

RESPONSABILITAT 3: Informar i estimular la gent per tal que redueixi les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, mitjançant l'ús de totes les energies renovables accessibles i disponibles, comptant amb el suport del govern, quan sigui possible, per a accions que tothom pugui posar en pràctica.

- Informar sobre les energies renovables i el medi ambient mitjançant muntatges visuals, cartells informatius, campanyes, etc.

RESPONSABILITAT 4: Estimular una agricultura sostenible, conscient i menys impactant socialment i ambientalment, sense agrotòxics ni transgènics; promoure l'educació rural per posar en pràctica maneres més eficients d'ús de recursos; assegurar la seguretat alimentària i, en alguns països, evitar els incendis forestals durant la preparació del camp.

- Potenciar i promoure la utilització d'horts, ecològics o sense tòxics i replantar les llavors, tant a escoles com a hàbitats urbans.
- Promoure el consum de productes locals estimulants, alhora, l'ús de bosses reutilitzables per a la compra.

RESPONSABILITAT 5: Tenir cura del medi ambient, enfortir i aprofundir els projectes d'educació, invertir en la participació dels joves i en les seves capacitats de presa de decisions, informar-los sobre educació ambiental i transformar comunitats i escoles en comunitats d'aprenentatge i també exigir que el medi ambient sigui respectat.

- Fomentar els mètodes de reciclatge i reduir el consum de materials no reciclables i reutilitzar el paper. Per exemple, un dia sense paper, i fer campanyes per eliminar el paper d'alumini.
- Introduir una nova assignatura optativa que tracti exclusivament qüestions ambientals i implementar continguts relacionats amb aquestes de forma transversal en tots els àmbits escolars. Organitzar la formació ambiental en tres parts: problemes a escala mundial, estatal i local.
- Tenir un delegat ambiental que reculli les accions i idees dels joves i les plantegi al comitè per dur-les a terme.

- Informar i promoure a través de vies de comunicació (escrits, ràdio, webs, campanyes...) sobre continguts ambientals. Utilitzant:
  - Xarxes socials (facebook...)
  - Cartells
  - Participació de familiars (AMPA)
  - Cartes i articles als diaris

RESPONSABILITAT 6: Crear grups ecològics, a escoles i comunitats, que protegeixin, preservin i valorin la biodiversitat, i tinguin cura dels ecosistemes per contribuir a la sostenibilitat de la biosfera, tot reduint les deixalles i fent servir els recursos naturals de manera racional.

- Crear grups ecologistes de joves al centre que impulsin i proposin la gestió dels recursos.
- Utilitzar les noves tecnologies, com les xarxes socials i pàgines web, per tal d'informar i comunicar sobre les accions que ajudin a protegir i preservar la biodiversitat.
- Promoure l'educació mediambiental a tots els centres catalans.
- Proposar i realitzar campanyes per conscienciar i promoure la reducció del consum i l'estalvi energètic.
- Realitzar tallers o activitats per millorar la biodiversitat al voltant de l'escola (construir un hivernacle, caixes niu per als ocells...).
- Fer ús dels residus que produïm a les escoles per transformar-los en recursos, com per exemple, el paper reciclat, nutrients per a l'hort, materials per a altres tallers, etc.
- Organitzar excursions ecològiques (p.e. visita a l'abocador, a la depuradora, caminades pel bosc...) i aprofitar per fer una acció de millora i preservació d'un espai.

RESPONSABILITAT 7: Fomentar el consum adequat i la política de les 5R (reflexionar, rebutjar, reduir, reutilitzar i reciclar) mitjançant la publicitat informativa, adoptar-lo en la vida diària i construir així societats i estils de vida sostenibles.

- Crear campanyes per a la reducció, reutilització i el reciclatge. Promoure la reducció dels embolcalls i envasos d'un sol ús i substituir-los per uns de reutilitzables.
- Fer difusió de la política de les 5R mitjançant blocs, debats, plafons d'anuncis i a fi de reforçar la tasca del delegat verd.
- Sol·licitar la contribució de l'ajuntament econòmicament a l'hora d'introduir anuncis en els mitjans de comunicació locals així com la de les associacions de veïns.
- Implicar tota la societat a través dels mitjans d'informació, demanant:
  - a. Als partits polítics que en facin publicitat i difusió en els programes electorals.
  - b. Al personal de cuina que utilitzi productes de proximitat en lloc d'utilitzar-ne d'importació.
  - c. Als comerços que s'impliquin a produir menys residus i a reutilitzar, alhora que en fa publicitat davant dels clients.
- Realitzar fires d'intercanvi d'objectes.
- Reflexionar i tenir criteris sostenibles a l'hora de consumir, fer xerrades i pòsters explicatius per conscienciar a la gent, introduir el consum de proximitat al bar o menjador del centre escolar...
- Fomentar la reutilització amb la finalitat de reduir residus com materials escolars (llibres, papers...), o els envasos d'esmorzars i altres.
- Fomentar i promoure els elements de difícil reciclatge introduint accions com la instal·lació de contenidors destinats a la deixalleria per a elements com piles, tòners, impressores, objectes electrònics, mòbils, etc.

RESPONSABILITAT 8: Reduir l'ús d'energies impactants, conscienciant i mobilitzant la societat sobre l'ús de mitjans de transport ecològics, i respectant els canvis que aquestes noves actituds portaran.

- Avaluar mitjançant un estudi la necessitat d'instal·lacions per a bicis i millora del transport públic per desplaçar-nos, evitant el cotxe particular, fins a les escoles.
- Realitzar campanyes informatives per promoure el transport públic i la bicicleta, i tenir així, una mobilitat més sostenible amb el suport dels mitjans de comunicació local.
- Demanar a l'ajuntament facilitats per la mobilitat sostenible, especialment a les escoles: aparcaments de bicicleta, carrils bici, línies de bus entre pobles en horaris escolars...
- Conscienciar per mitjà de publicitat i xerrades sobre l'estalvi energètic
- Actuar i facilitar la reducció del consum energètic i promoure l'ús d'energia renovable (aprofitar la llum solar natural, bombetes de baix consum, sensors de moviment, contactar empreses cooperatives que distribueixen energia provinent de fonts renovables en llocs públics i comunitaris...)

RESPONSABILITAT 9: Implementar perspectives i valors ambientals, a fi de millorar el punt de vista de la gent, per estimular amb això una ciutadania activa.

- Organitzar campanyes publicitàries per estimular l'estalvi energètic, promoure la utilització d'energies renovables i el bon ús de l'aigua.
- Divulgar mitjançant els mitjans de comunicació (anuncis, diaris, revistes...), pàgines web, xarxes socials i cartells situats a punts d'afluència de gent sobre les activitats relacionades amb el medi ambient.

Aquest és el resum de les accions proposades pels joves catalans dels diferents centres de secundària i batxillerat que formen part de la XESC (Xarxa d'Escoles per la Sostenibilitat de Catalunya).

Com heu pogut observar, hem relacionat cada una de les accions amb les 9 responsabilitats de la Carta Internacional que van escriure els joves d'arreu del món a Brasil l'any 2010. Igual que es va fer la Carta Internacional, nosaltres n'hem fet una escala nacional.

Som el futur: per tant, és a les nostres mans fer realitat totes i cada una d'aquestes accions, que ens comprometem a dur a terme per tal de conservar i millorar el medi ambient.

Nosaltres proposem i realitzem accions que tenim a l'abast, però necessitaríem l'ajut d'altres entitats o persones com el govern, els mitjans de comunicació, plataformes ambientals, el consell escolar, etc.

Per tal de fer arribar aquestes responsabilitats a tots els joves i promoure i realitzar les accions, volem que t'uneixis a nosaltres, necessitem la teva col·laboració!

Barcelona, 17 de novembre de 2011